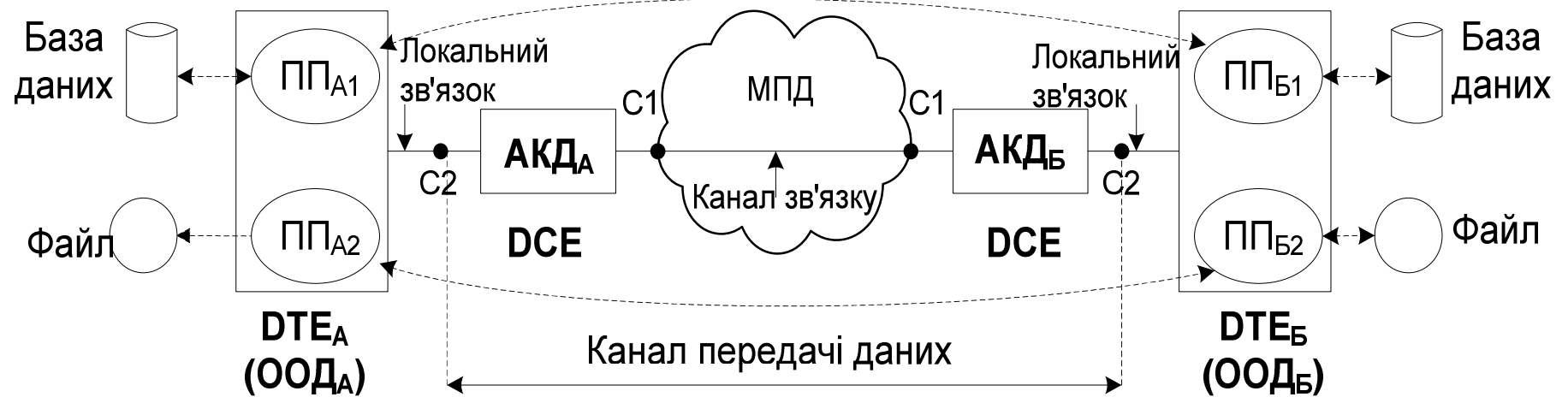

Канал передачі даних. Класифікація каналів зв'язку

Структура каналу передачі даних

—> фізичні зв'язки

- - -> логічні зв'язки

DTE – Data Terminal Equipment

DCE – Data Communication Equipment

Структура каналу передачі даних

Інтерфейси стику С2 **залежать** від середовища передачі.

Приклади мережних інтерфейсів стику С1:

- **С1-ТФ** (ГОСТи 23504-79, 25007-81, 26557-85) – для каналів КТМЗК (комутованої телефонної мережі загального коройстування);
- **С1-ТЧ** (ГОСТи 23475-79, 23504-79, 23578-79, 25007-81, 16557-85) – для виділених каналів тональної частоти;
- **С1-ТГ** (ГОСТ 22937-78) – для телеграфних каналів зв'язку та інші.

Структура каналу передачі даних

Інтерфейси стику С2 **не залежать** від середовища передачі.

Стандарти та рекомендації інтерфейсів DTE-DCE визначають:

- загальні характеристики (швидкість та послідовність передачі);
- функціональні та процедурні характеристики (номенклатура, категорія, виводи інтерфейсу, правила їх взаємодії);
- електронні характеристики (величина напруги, струму та опору);
- механічні характеристики (габарити, розподілення контактів тощо).

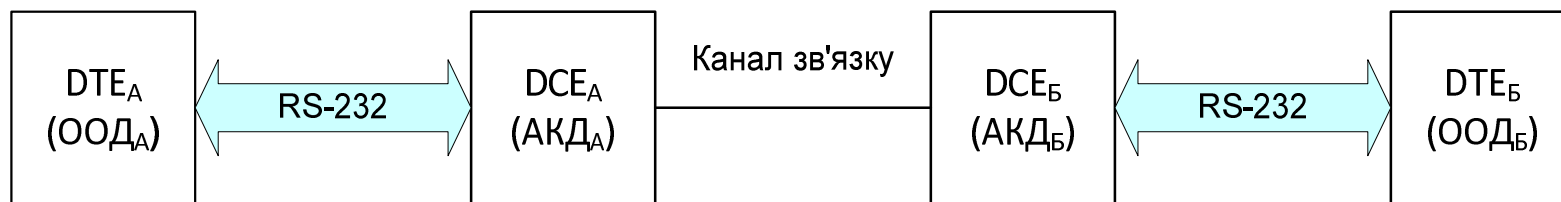
Структура каналу передачі даних

Прикладами інтерфейсів стику С2 є:

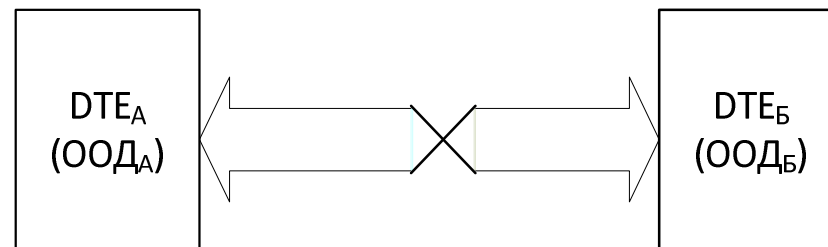
- RS-232x;
- RS-422A;
- RS-423A;
- RS-449;
- RS-485;
- V.35;
- V.90 тощо.

Структура каналу передачі даних

Загальна схема підключення по інтерфейсу RS-232

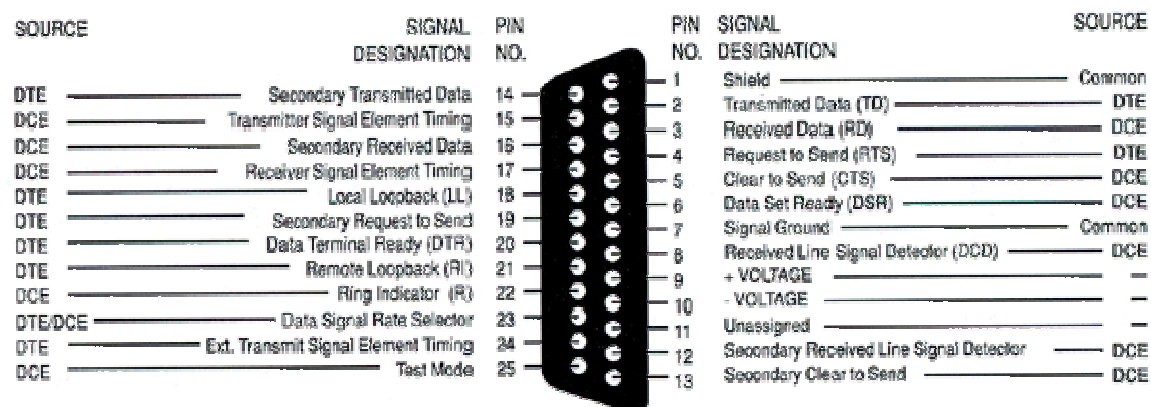

З'єднання по інтерфейсу RS-232 нуль-модемним кабелем

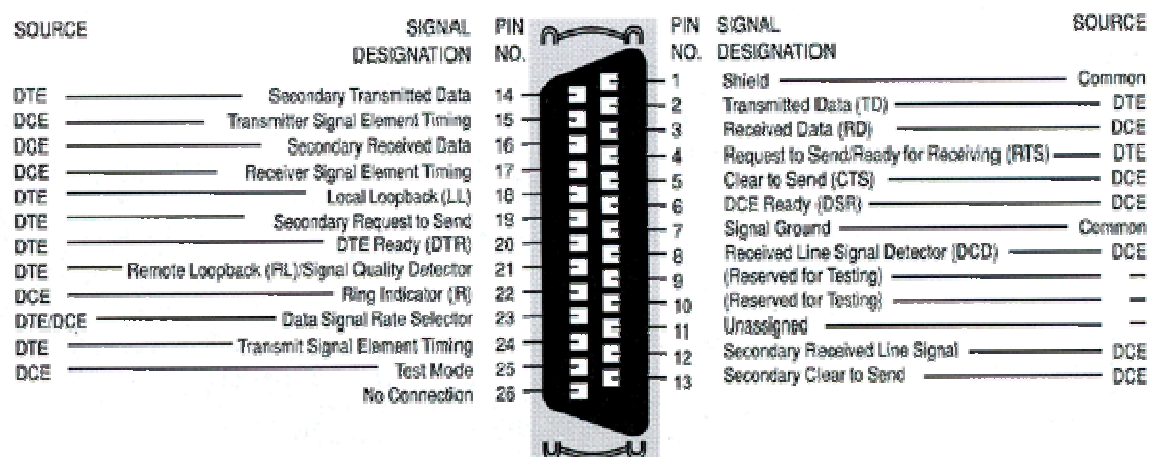

Структура інтерфейсу RS-232

V.24/RS-232 Interface

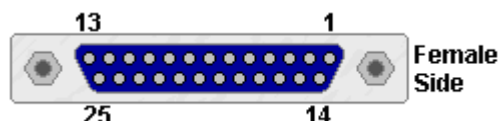

V.24/RS-232E ALT A Connector

Структура інтерфейсу RS-232

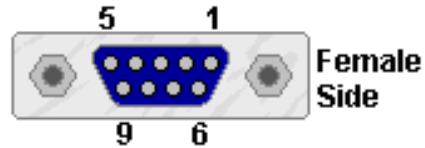
DB-25

Контакт	Сигнал	Опис	Тип виводу
1	SHIELD (Shield Ground)		
2	TxD (Transmit Data)	Передача даних (вихід передавача)	Вихід
3	RxD (Receive Data)	Прийом даних (вхід приймача)	Вхід
4	RTS (Request to Send)	Запит на передачу даних	Вихід
5	CTS (Clear to Send)	Готовність до прийому даних (готовність терміналу)	Вхід
6	DSR (Data Send Ready)	Готовність АПД до обміну даних	Вхід
7	SG (Signal Ground)	Сигнальна (схемна) земля	
8	CD (Carrier Detect)	Визначення несучої від віддаленого модема	Вхід
9-19	N/C		
20	DTR (Data Terminal Ready)	Готовність ООД до обміну даних	Вихід
21	N/C		
22	RI (Ring Indicator)	Наявність сигналу (індикація виклику)	Вхід

Структура інтерфейсу RS-232

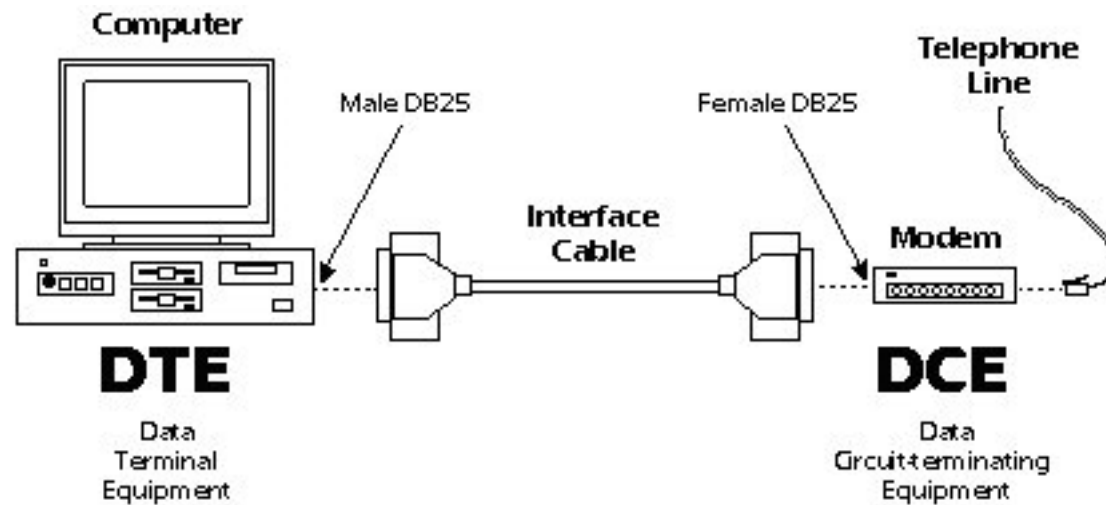
DB-9

Відповідність контактів роз'ємів DB-9 та DB-25

DB-9	DB-25
1	8
2	3
3	2
4	20
5	7
6	6
7	4
8	5
9	22

Структура каналу передачі даних

Структура каналу передачі даних

RS-232-C			ССПТ V.24			RS-449		
Код	Контакт	Цепь	Код	Контакт	Цепь	Код	Контакт	Цепь
AA AB	1 7	Защитное заземление Сигнальное заземление	101 102	1 7	Защитное заземление Сигнальное заземление	— SG SC RC	1 19 37 20	Сигнальное заземление Общий передачи Общий приема
BA BB	2 3	Переданные данные Принятые данные	103 104	2 3	Переданные данные Принятые данные	SD RD	4,22 6,24	Послать данные Принять данные
CA CB CC CD CE CF CG CH CI	4 5 6 20 22 8 21 23 18	Запрос на передачу Разрешение передачи Готовность модема Готовность терминала Индикатор звонка Определитель линии Качество сигнала Скорость терминала Скорость модема	105 106 107 108 125 109 110 11 112	4 5 6 20 22 8 21 23 18	Запрос на передачу Готовность к передаче Готовность модема Готовность терминала Индикатор вызова Определитель линии Качество сигнала Скорость терминала Скорость модема	RS CS DM TR IC RR SQ SR SI IS NS SF	7,25 9,27 11,29 12,30 15 13,31 33 16 2 28 34 16	Запрос на передачу Разрешение передачи Режим данных Готовность терминала Входящий звонок Приемник готов Качество сигнала Скорость сигнала Индикаторы сигнала Терминал действует Новый сигнал Выбор частоты
DS DB DD	24 15 17	Синхронизация терминала Синхронизация модема Синхронизация приемника	113 114 115	24 15 17	Синхронизация терминала Синхронизация модема Синхронизация приемника	TT ST RT	17,25 5,23 8,26	Синхронизация терминала Синхронизация передачи Синхронизация приема
SBA SBB SCA SCB SCF	14 16 19 13 12	Переданные данные Принятые данные Запрос на передачу Разрешение передачи Определитель линии	118 119 120 121 122	14 16 19 13 12	Переданные данные Принятые данные Сигнал линии Готовность канала Определитель линии	SSD SRD SRS SCS SRR	3 4 7 8 2	Послать данные Принять данные Запрос на передачу Разрешение передачи Приемник готов
						LL RL TM	10 14 18	Локальная проверка по шлейфу Дистанционная проверка по шлейфу Режим тестирования
						SS SB	32 36	Выбор режима ожидания Индикатор режима ожидания

Вторичный канал

Класифікація каналів передачі даних

Класифікація виконується за наступними **ознаками (параметрами)**:

- діапазон частот;
- способи передачі даних у каналах зв'язку;
- спосіб організації передачі;
- спосіб створення каналу;
- фізичне середовище каналу зв'язку, яке використовується для передачі;
- способи захисту даних у каналі;
- кількість інформаційних потоків, які можуть одночасно передаватися в каналі (спосіб мультиплексування потоків) тощо.

Класифікація каналів передачі даних

Класифікація каналів **за діапазоном робочих частот:**

Найменування хвиль	Діапазон хвиль	Найменування частот	Діапазон частот
Декакілометрові (наддовгі)	10 – 100 км	Наднизькі	3 – 30 кГц
Кілометрові (довгі)	1 – 10 км	Низькі	30 – 300 кГц
Гектометрові (середні)	100 – 1000 м	Середні	300 – 3000 кГц
Декаметрові (короткі)	10 – 100 м	Високі	3 – 30 МГц
Метрові (ультракороткі)	1 – 10 м	Дуже високі	30 – 300 МГц
Дециметрові	10 – 100 см	Ультрависокі	300 – 3000 МГц
Сантиметрові	1 – 10 см	Надвисокі	3 – 30 ГГц
Міліметрові	1 – 10 мм	Надзвичайно високі	30 – 300 ГГц
Дециміліметрові	0,1 – 1 мм	Гіпервисокі	300 – 3000 ГГц

Класифікація каналів передачі даних

В сучасних симетричних кабельних лініях зв'язку використовуються сигнали з частотою не більше **декількох сотень кілогерц.**

Коаксіальні кабелі дозволяють передавати сигнали з частотою **до сотень мегагерц.**

При передачі сигналів у *радіоканалах* використовують частоти від **$3 \cdot 10^3$** до **$3 \cdot 10^{12}$ Гц.**

В *оптоволоконних* каналах використовуються частоти порядку **$3 \cdot 10^{14}$ Гц.**

Класифікація каналів передачі даних

За **направленістю ліній зв'язку** виділяють:

- *направлені:*
 - коаксіальні кабелі;
 - скручені пари;
 - оптоволоконні;
- *ненаправлені (радіолінії):*
 - прямого бачення;
 - радіорелейні (ретрансляція в дециметровому і більш короткому діапазоні частот);
 - космічні;
 - іоносферні;
 - тропосферні.

Класифікація каналів передачі даних

За **способом передачі інформації** в каналі зв'язку розрізняють канали:

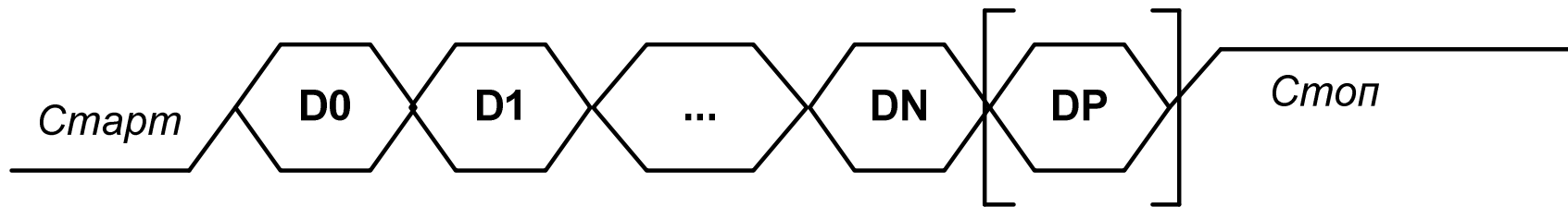
- асинхронні;
- синхронні.

Щоб дані передавача адекватно сприймалися приймачем, необхідно на прийомній стороні **вміти**:

- 1) відділяти біт від біту (навіть якщо передається декілька однакових бітів підряд);
- 2) вміти відділити байт від байту, тобто провести межі між байтами чи символами іншої розрядності у неперервному потоці бітів, що надходять у приймач.

Класифікація каналів передачі даних

Асинхронна передача

$N = 5 \div 8 \text{ біт.}$

Класифікація каналів передачі даних

Переваги асинхронного способу:

- простота та невелика вартість;
- забезпечення контролю правильності передачі кожного символу, що дозволяє швидко реагувати на помилки.

Недолік: передача стартових і стопових бітів займає значний відсоток часу, тому використання асинхронного способу передачі характерне в основному для низькошвидкісних каналів зв'язку з достатньо високим рівнем шуму.

Мінімальний коефіцієнт збитковості $K_{36_{18}} = 1,5$.

Класифікація каналів передачі даних

Синхронна передача

Синхро-символ	Управління каналом	Ідентифікація	Дані користувача N байтів	Контрольні розряди	Синхро-символ

Ідентифікатори станцій
отримувача
та передавача

Реалізує відповідний
протокол, тобто управління
передачею даних у мережі

Класифікація каналів передачі даних

Переваги синхронної передачі: значно менша (порівняно з асинхронною) надлишковість, отже вища швидкість передачі інформації та ефективність використання каналів.

Недоліки:

- більш складна та дорога апаратура передачі даних;
- вища ймовірність виникнення помилок синхронізації;
- довшу реакція на помилкові кадри, оскільки помилки можуть бути виявлені тільки після отримання всього кадру.

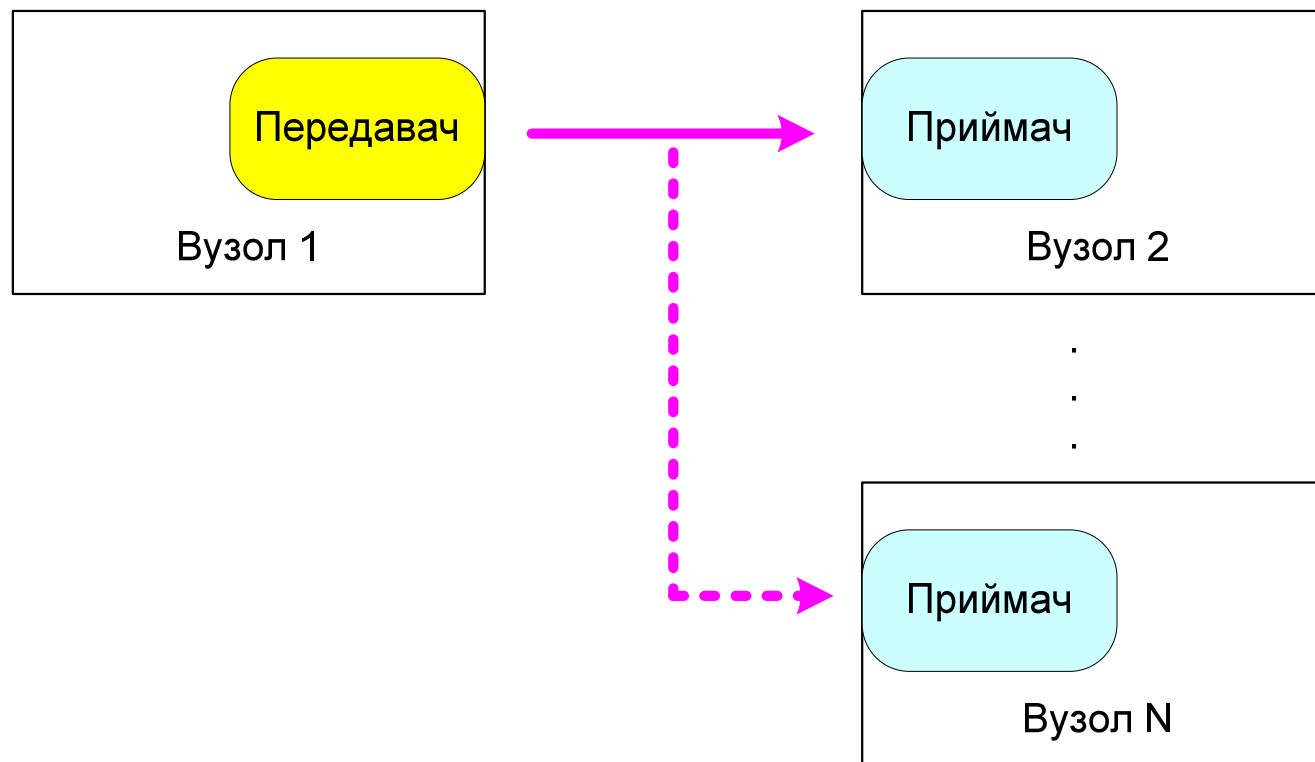
Класифікація каналів передачі даних

За **способом організації передачі** розрізняють канали:

- симплексні (simplex);
- дуплексні (duplex);
- напівдуплексні (half-duplex).

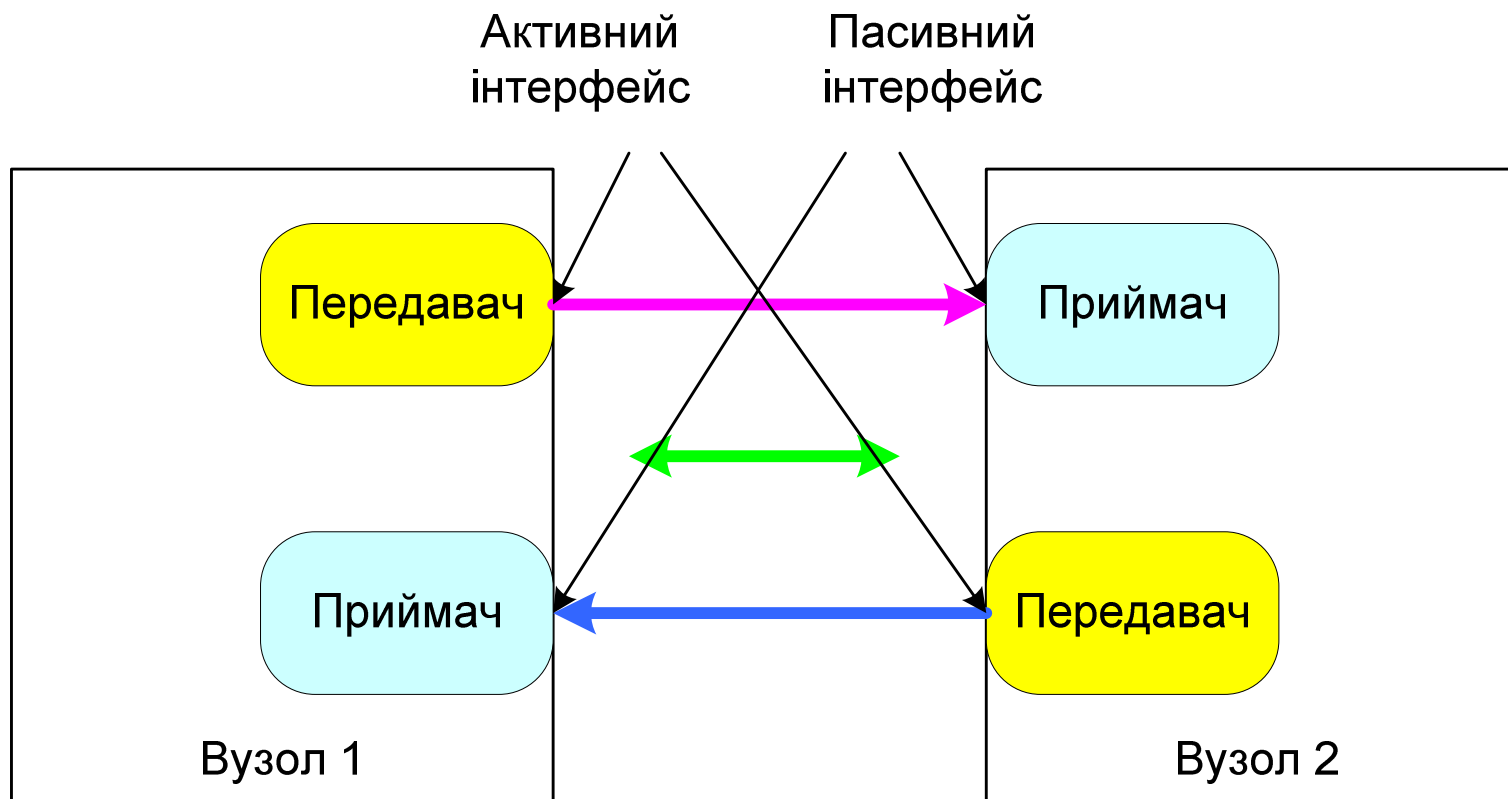
Класифікація каналів передачі даних

Симплексні канали

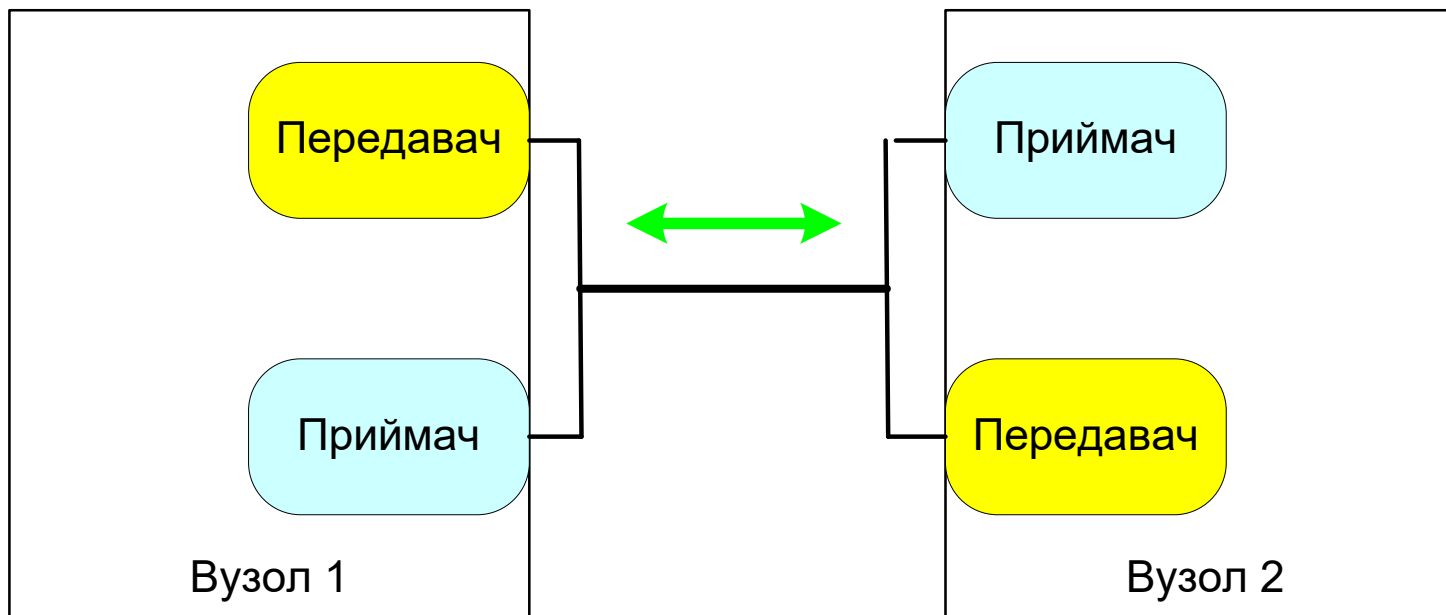
Класифікація каналів передачі даних

Дуплексні канали

Класифікація каналів передачі даних

Напівдуплексні канали

— час, необхідний для переналаштування інтерфейсів взаємодіючих вузлів

Класифікація каналів передачі даних

За **способом створення каналу** розрізняють такі канали зв'язку:

- комутовані;
- некомутовані, які в свою чергу також можуть бути:
 - орендованими;
 - виділеними (фізичними).

Класифікація каналів передачі даних

Комутований канал зв'язку – це канал, що надається комутаційною мережею на тимчасові сеанси і створюється безпосередньо перед передачею даних з окремих каналів зв'язку (підключення Dial-Up). По закінченні передачі канал ліквідується. При поновленні сеансу зв'язку між тими ж взаємодіючими модулями комутований канал може бути створений вже з інших каналів зв'язку. Швидкість передачі в таких каналах невисока, а довжина і характеристики комутованих каналів можуть часто мінятися в широкому діапазоні.

Некомутовані (орендовані) канали зв'язку комутуються заздалегідь, існують постійно між взаємодіючими станціями і виділяються даним користувачам на тривалий час, протягом якого ці канали не можуть бути зайняті іншими абонентами. Вони мають відносно постійні характеристики і забезпечують більшу пропускну спроможність.

Некомутовані (виділені) канали зв'язку утворені парою проводів і скомутовані постійно (тобто створено фізичний зв'язок між абонентськими станціями). Передача даних може відбуватися в будь-який момент без необхідності створення чи активізації необхідного каналу. Зазвичай реалізуються за чотирьохпроводовою схемою.

Класифікація каналів передачі даних

Комутовані канали	Некомутовані канали
Переваги: •гнучкість;•простота реалізації;•невелика вартість обладнання;•невелика вартість підключення.	Переваги: •забезпечення високої швидкості передачі даних;•підтримка великих об`ємів трафіку;•забезпечення зв`язку вищої якості;•відсутність блокування запиту на з`єднання;•швидка реакція віддаленої станції.
Недоліки: •низька якість;•достатньо великий час відповіді від віддаленої станції;•невисока швидкість передачі;•можливість блокування запиту (формування сигналу «Зайнято» при значній завантаженості мережі);•велика вартість при значному об`ємі трафіку.	Недоліки: •неможливість з`єднання і передачі при пошкодженнях каналу;•відсутність гнучкості, особливо при пошкодженнях лінії;•велика вартість передачі, особливо при використанні виділених каналів.

Класифікація каналів передачі даних

За **кількістю інформаційних потоків**, які можуть одночасно передаватися в каналі, виділяють:

- одноканальні;
- багатоканальні, в яких використовується будь-який спосіб ущільнення (мультиплексування) інформаційних потоків.

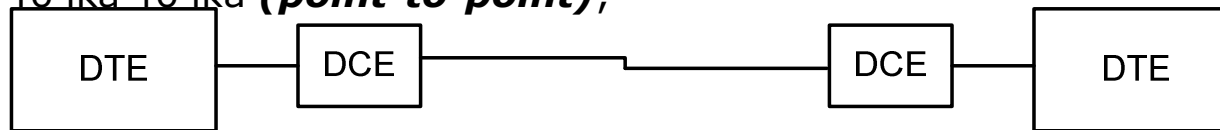
За **способом захисту** канали передачі розрізняють:

- відкриті канали;
- закриті (засекречені) канали, в яких використовується відповідний метод (методи) захисту (шифрування).

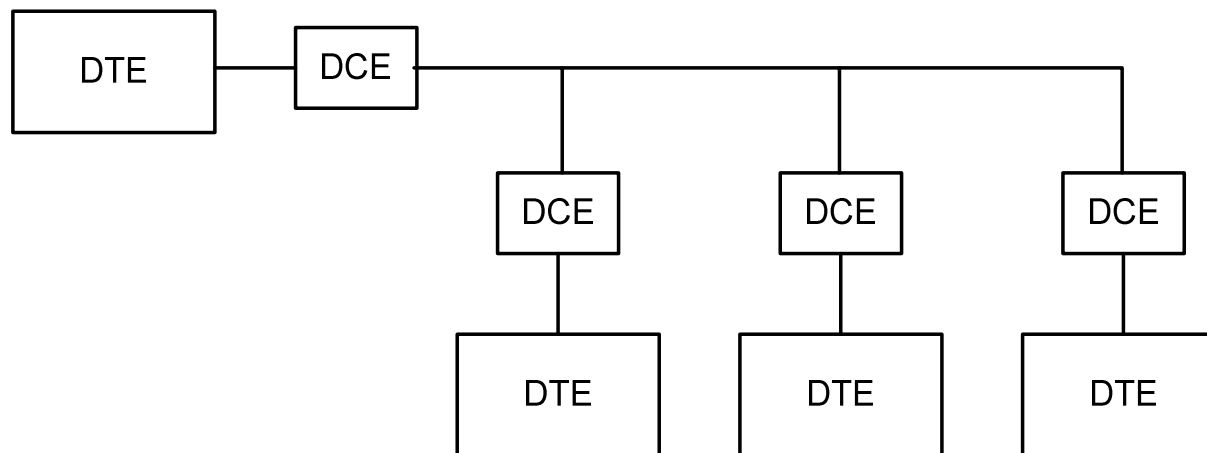
Класифікація каналів передачі даних

За **структурними особливостями організації** каналу розрізняють конфігурації:

- точка-точка (***point-to-point***);

- точка-багато точок (***point-to-multipoint***).

Класифікація каналів передачі даних

За **значенням бази сигналу** розрізняють канали:

- вузькосмугові;
- широкосмугові.

В теорії зв'язку всі сигнали розділяють на прості та складні.

За визначенням, **простим сигналом** називають сигнал, для якого база $B \approx 1$, де база сигналу – це добуток тривалості сигналу і смуги частот, яку цей сигнал займає. Для **складного сигналу** $B \gg 1$.

Вузькосмугові канали передають прості сигнали, а **широкосмугові** – складні.